

ALMA
ALMATY MANAGEMENT
UNIVERSITY

Бекітемін
Ректор

Куренкеева Г.Т.

13.03.2024 ж./г.

Құжаттың түрі:

Код

Құжаттың атауы:

Редакция:

Процесс иесі:

Процесс:

Қайта қарау мерзімі:

Ереже

П-АКД-20

Инклюзивті білім беру туралы ереже

1

Академиялық даму жөніндегі проректор

Оқу процесі

3 жыл

Қолданысқа енгізілген күні: _____ 20 _____

Күшін жою күні: _____ 20 _____ ж. _____

(қолы)

Күшін жоюға негіздеме: _____

Құжаттың мақсаты

"Алматы Менеджмент Университеті" білім беру мекемесінің (бұдан әрі - Университет) инклюзивті білім беру туралы ережесінің мақсаты жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары бойынша мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды инклюзивті оқытуды қамтамасыз ету бойынша әлеуметтік бейімдеу және дамыту үшін қолайлы орта құру болып табылады.

1. Құжаттың қолданылу саласы

Осы Ереже денсаулық жағынан мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін тең қолжетімділікті және инклюзивті оқытуды қамтамасыз ету мақсатында Университетте ішкі пайдалануға арналған.

2. Құжаттарға сілтемелер

Ереже сәйкес әзірленді:

- ҚР-ның 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Білім туралы Заңымен;
- ҚР-ның 2002 жылғы 11 шілдедегі №343 «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Заңымен;
- «Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» 2005 жылғы 13 сәуірдегі №39 ҚР Заңымен;
- «Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді дамытудың тұжырымдамалық тәсілдерін бекіту туралы» ҚР Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 1 маусымдағы №348 бұйрығымен;
- 2015 жылғы 3 желтоқсандағы N 433-V" Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мүгедектердің құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы " ҚР Заңымен;
- 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII "Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" ҚР Заңымен;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары» (енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен);
- Университеттің академиялық саясаты.

3. Терминдер мен қысқартулар

Инклюзивті білім беру-ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық балалардың оқуына тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс ("білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы);

Әлеуметтік бейімделу -қоғамда қабылданған құндылықтарды, мінез-құлық ережелері мен нормаларын игеру және қабылдау және еңбекке даярлау арқылы мүмкіндігі шектеулі адамдарды әлеуметтік орта жағдайларына белсенді бейімдеу.

Мүгедек -ауруларға, мертігулерге (жараларға, жарақаттарға, контузияларға), олардың зардаптарына, ақауларына байланысты дене функциялары, денсаулығы бұзылған, тіршілік әрекетінің шектелуіне және оны әлеуметтік қорғау қажеттілігіне әкеп соғатын денсаулығында кінәраты бар адам ("Қазақстан Республикасындағы мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" 2005 жылғы 13 сәуірдегі № 39 Қазақстан Республикасының Заңы);

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар (балалар) - денсаулығына байланысты білім алуда тұрақты немесе уақытша қиындықтарды бастан кешіретін, арнайы, жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мен қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларына мұқтаж адамдар ("Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі N 319-III Заңы);

Профессорлық-оқытушылық құрамы;

Жауапты құрылымдық бөлімше;

кімшілік-басқару персоналы.

4. Жауапкершілік

4.1. Талаптарға сәйкестігі және ресурстармен қамтамасыз етілуі үшін Университет Ректоры жауапты болады.

4.2. Университеттің стратегиялық маркетинг жөніндегі басқарушы директоры және қабылдау комиссиясы осы Ереженің 7.1-тармағын іске асыруға жауапты.

4.3. Академиялық даму жөніндегі Проректор және Әдіснама басқармасы осы Ереженің 7.2-тармағын іске асыруға жауапты болады.

4.4. Студенттерді қолдау және дамыту жөніндегі Проректор және Студенттерді тіркеу, дамыту және қолдау басқармасы осы Ереженің 7.3-тармағы бойынша қызметті үйлестіруге жауапты болады.

4.5. Инфрақұрылым басқармасының директоры осы Ереженің 7.4-тармағын іске асыруға жауапты болады

4.6. Цифрлық трансформация жөніндегі Басқарушы директор, Ақпараттық технологиялар басқармасы, Университеттің онлайн білім беру және ақпараттық - кітапханалық ресурстар басқармасы пунктті іске асыруға жауапты

Осы Ереженің 7.5.

4.7. Мектеп декандары осы Ереженің 7.6-тармағын іске асыруға жауапты.

5. Жалпы ережелер

5.1. Осы инклюзивті білім беру туралы ереже Университеттің даму және әлеуметтік бейімделу үшін қолайлы орта құру, сондай-ақ жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары бойынша мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды инклюзивті оқытуды қамтамасыз ету жөніндегі қызметін айқындайды.

5.2. Университетте инклюзивті білім беруді іске асыру шарттары деп сапалы білім алуға қолжетімділікті, тең мүмкіндіктерді және ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың білім жетістіктеріндегі алшақтықты қысқартуды қамтамасыз ететін жағдайлар түсініледі.

5.3. Инклюзивті білім беруді іске асыруды қамтамасыз ету үшін Университетте инклюзивті білім беру жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жауапты құрылымдық бөлімшелер (бұдан әрі — ЖҚБ) тағайындалады.

5.4. Жыл сайын оқу жылының соңында ЖҚБ Университетте инклюзивті білім беруді жүзеге асыру туралы есептерді ұсынады, ол Ғылыми кеңесте тыңдалады.

5.5. Осы Ереженің талаптарын Университеттің барлық қызметкерлері мен білім алушылары орындауға міндетті.

6. Тапсырмалар

6.1. Университетте кедергісіз сәулет ортасын құру.

- 6.2. Университет базасында ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оған барынша қосуға ықпал ететін инклюзивті білім беру кеңістігінің оңтайлы моделін қалыптастыру және дамыту;
- 6.3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар мен олардың ата-аналары үшін Университеттің ақпараттық ашықтығын қамтамасыз ету.
- 6.4. Университетте толерантты әлеуметтік-мәдени орта құру.
- 6.5. Университетте инклюзивті білім беруді жүзеге асыру үшін нормативтік-әдістемелік қамтамасыз етуді әзірлеу.
- 6.6. Қашықтықтан білім беру технологияларын қолдана отырып оқытуды ұйымдастыру.
- 6.7. Инклюзивті оқытуды іске асыру және сүйемелдеу мақсатында Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарымен, арнайы (түзету) білім беру ұйымдарымен, басқа да ұйымдарымен және мекемелерімен ынтымақтастықты және өзара іс-қимылды дамыту.

7. Қызметті қамтамасыз ету

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оқытуды ұйымдастыру бойынша Университет қызметінің негізгі түрлері:

7.1. Кәсіптік бағдар беру іс-шаралары және түсу сынақтарын сүйемелдеу:

- 7.1.1. Университеттегі кәсіптік бағдар беру іс-шараларының негізгі нысандары ашық есік күндері, білім алушылар мен ата-аналардың осы санаты үшін қабылдау, оқыту және жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша консультациялар, білім алушылардың осы санаты үшін жарнамалық-ақпараттық материалдар болып табылады.
- 7.1.2. Университет өз бетінше өткізетін түсу сынақтары кезінде талапкерлер үшін арнайы жағдайлар жасалады. қашықтықтан технологияларды пайдалану мүмкіндігін қамтитын ерекше қажеттіліктер.
- 7.1.3. Қызметтің осы түрін іске асыру үшін жауапкершілік университеттің стратегиялық маркетинг жөніндегі Басқарушы директорына және қабылдау комиссиясына жүктеледі.

7.2. Білім беру процесін қамтамасыз ету:

- 7.2.1. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді оқыту білім беру бағдарламалары негізінде, қажет болған жағдайда бейімделген форматта жүзеге асырылады.
- 7.2.2. Оқыту әдістері мен құралдарын, білім беру технологияларын және білім беру бағдарламасын іске асыруды оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді таңдауды университет білім алушылардың білім беру бағдарламасын игерудің жоспарланған нәтижелеріне қол жеткізу қажеттілігін негізге ала отырып, сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар қатарынан білім алушылардың жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, дербес жүзеге асырады.
- 7.2.3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар Студенттер үшін:
- оңтайлы жеке білім беру траекторияларын әзірлеуге жәрдемдеседі;
  - жеке оқу жоспарлары мен жеке дайындық кестелері әзірленуде;
  - аттестаттаудың ағымдағы, аралық және аралық түрлерін тапсырудың жеке нысандары айқындалады;
  - арнайы техникалық құралдар мен оқыту технологиялары қолданылады.
- 7.2.4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді оқыту қашықтықтан оқыту технологияларын қолдану арқылы жүзеге асырылуы мүмкін;
- 7.2.5. Университет жоғары білім беру ұйымдарында инклюзивті білім беруді іске асыру мәселелері бойынша кеңестер ұйымдастырады және өткізеді, ашық іс-

шараларға, оның ішінде конференциялар мен семинарларға, дөңгелек үстелдерге және басқа да іс-шараларға қатысады.

- 7.2.6. Инклюзивті білім беруді жүзеге асыратын мамандарға қойылатын талаптар мен нұсқаулықтарды әзірлеу.
- 7.2.7. Жаңа кадрларды толыққанды даярлауды қамтамасыз ету (АУП және ПОҚ) және бұрыннан бар кадрларды қайта даярлау.
- 7.2.8. Қызметтің осы түрін іске асыру үшін жауапкершілік Академиялық даму жөніндегі проректорға және Әдіснама басқармасына жүктеледі.

7.3. Оңалту және жұмысқа дайындық

- 7.3.1. Білім беру ұйымы деңгейінде де, одан тыс жерлерде де ерекше қажеттіліктері бар білім алушыларға толерантты қатынасты қалыптастыру және тәрбиелеу.
- 7.3.2. Университетке түсу және оқу кезеңдерінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар мен мүгедектігі бар талапкерлердің мамандандырылған есебін жүргізу.
- 7.3.3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың білім беру процесін әлеуметтік сүйемелдеу-бұл білім беру процесіне ілеспе және инклюзивті білім беру кезінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды әлеуметтік қолдауға бағытталған іс-шаралар жиынтығы.
- 7.3.4. Университетте ерекше білім беру қажеттіліктері бар курстастарын сүйемелдеу және қолдау бойынша еріктілер қызметін ұйымдастыру.
- 7.3.5. Білім беру процесіне қатысушыларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету (ПОҚ және психологтың қатысуымен).
- 7.3.6. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттермен жұмыс берушілердің презентациялары мен кездесулерін ұйымдастыру (қажет болған жағдайда).
- 7.3.7. Жұмыс іздеу бойынша консультациялық қызметтер көрсету, ерекше қажеттіліктері бар адамдар үшін еңбек нарығындағы жай-күйі туралы хабардар ету (қажет болған жағдайда).
- 7.3.8. Мүгедектігі бар магистратура және PhD докторантура түлектерін (қажет болған жағдайда) Университетке жұмысқа тарту үшін жағдайлар жасау.
- 7.3.9. Қызметтің бұл түрін үйлестіру Студенттерді қолдау және дамыту жөніндегі проректорға және студенттерді тіркеу, дамыту және қолдау басқармасына жүктеледі.

7.4. Кедергісіз сәулет ортасын құру

- 7.4.1. Іргелес аумақтың, су жолдарының және ғимараттар ішіндегі қозғалыс жолдарының қолжетімділігін ұйымдастыру: есіктер мен баспалдақтардың қарама-қарсы бояуы, тұрақ орындары, кедергісіз кіруді қамтамасыз ету (арнайы техника, көтергіш, пандус және т.б.).
- 7.4.2. Мүмкіндігі шектеулі білім алушылар үшін арнайы жабдықталған санитариялық-гигиеналық үй-жайларды қамтамасыз ету (қоршаулар, тұтқалар, мамандандырылған сантехникалық құрылғы және т.б.).
- 7.4.3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың білім беру процесін медициналық-сауықтыру сүйемелдеуі білім алушылардың физикалық жай-күйін диагностикалауды, денсаулығын сақтауды, бейімделу әлеуетін дамытуды, оқуға бейімделуді қамтиды.
- 7.4.4. Осы қызмет түрін іске асыру жауапкершілігі инфрақұрылым басқармасының директорына жүктеледі.

7.5. Білім беру процесін ақпараттық-техникалық қамтамасыз ету

- 7.5.1. Компьютерлік жабдықты техникалық жарақтандыру және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету (оқытуда бейнематериалдар, дыбыс күшейткіштер, құлаққаптар, мультимедиялық проекторлар пайдаланылады).
- 7.5.2. Көру қабілеті бұзылған адамдарға арналған сайттың балама нұсқасын қолдау.

7.5.3. Қызметтің осы түрін іске асыру үшін жауапкершілік цифрлық трансформация жөніндегі басқарушы директорға, Ақпараттық технологиялар басқармасына, Университеттің онлайн білім беру және Ақпараттық-кітапханалық ресурстар басқармасына жүктеледі.

7.6. Білім беру процесін сүйемелдеу

7.6.1. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың білім беру процесін ұйымдастырушылық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтиды:

1) сабаққа қатысуды бақылау;

2) өзіндік жұмысты ұйымдастыруға көмектесу;

3) жеке консультациялар ұйымдастыру;

4) аралық аттестаттаудан өтуге, академиялық берешектерді жоюға ұйымдастырушылық көмек көрсету;

5) оқу процесінде білім алушы мен оқытушының өзара іс-қимылын түзету.

7.6.2. Қызметтің осы түрін іске асыру үшін жауапкершілік мектеп декандарына жүктеледі.

8. Сыртқы ұйымдармен өзара іс-қимыл

8.1. Университет инклюзивті білім беру саласында әдістемелік көмек көрсету және Университеттің оқытушылар құрамының біліктілігін арттыру мәселелері бойынша білім беру ұйымдарымен өзара іс-қимыл жасайды.

Осы Ережені оқыдым және келісемін

Аты-жөні	қолтаңба	күні

